

København, april 2021

Foreningsbaser på folkeskoler – fysiske rammer for fremtidens foreningsliv i København

Oplægget er udarbejdet af DGI Storkøbenhavn og Danmarks Idrætsforbund.

Baggrund

Etableringen af nye skoleidrætshaller i forbindelse med skolebyggeri har været et helt afgørende princip for det københavnske idrætsliv, hvor skoleidrætshallerne fungerer som et mødested og aktivitetscentrum for børn, unge og voksne. Skolen og idrætshallen skal være det naturlige samlingssted i lokalområdet for både elever, forældre og fritidsbrugere fra det lokale foreningsliv. Desværre ser mange idrætsforeninger ikke de nye skoleidrætsfaciliteter som hjem for deres forening. For at folkeskoler og idrætshaller kan danne ramme om et stærkt foreningsliv, så skal foreningernes tilknytning og forhold til skolerne styrkes med *foreningsbaser* på skolerne og gode adgangsforhold for fritidsbrugere.

Dette oplæg er et konkret forslag til, hvordan skoleidrætshallerne i fremtiden kan blive en attraktiv fysisk ramme om foreningernes sociale liv og et stærkere lokalsamfund. I København er børns mobilitet mindre, foreningsdeltagelsen er markant lavere og vi har et særligt ansvar for at skabe gode rammer for børnenes hverdag. Børn og unge skal have adgang til attraktive idræts- og foreningstilbud i deres nærområde med mulighed for at være en del af aktive fællesskaber, som styrker social-, kropslig- og demokratisk dannelse.

To modeller for foreningsbaser i København

Foreningsbaserne kan udvikles igennem to forskellige modeller:

1. Dels en *basismodel*, hvor kvadratmeterne inden for rammen af det eksisterende funktionsprogram for nye skoleidrætshaller udnyttes bedst muligt med henblik på idrætsforeningernes behov. Det gælder flexarealer, kantinearealer, gangarealer og øvrige tilstødende kvadratmetre, som kan have en dobbeltanvendelse mellem skole- og fritidsbrugere. Foreningernes og de frivilliges behov efter skoletid skal vægtes højere indenfor det eksisterende funktionsprogram, eksempelvis gennem tydeligt definerede zoner, foreningsfunktioner og direkte adgangsforhold for fritidsbrugere.
2. Dels en *udvidet foreningsmodel*, hvor foreningsbasen indeholder et eller flere selvstændige foreningslokaler, som indrettes med foreningerne som de primære brugere. Skolen vil fortsat have mulighed for at bruge foreningsbasen i skoletiden til gruppearbejde, projektarbejde m.m., men det er foreningernes behov, der definerer foreningsbasens funktion og indretning. Et sådant tiltag kræver en selvstændig politisk godkendelse samt en tillægsbevilling ved fremtidige skolebyggerier.

Fremtidens foreningsbaser - et lokalt mødested

Visionen med fremtidens foreningsbaser bør være, at nye idrætshaller og skoler bliver et omdrejningspunkt for foreningslivet i bydelen fra kl. 8 – 22. Et stærkt foreningsliv med base på en lokal skole kan styrke samarbejdet mellem skole, KKFO og foreningslivet, og skabe en rød tråd i børnenes hverdag og fritidsliv. Den lokale forening er der, hvor børn får nye erfaringer, nye fællesskaber og hvor de udvikler færdigheder på tværs af forudsætninger og social baggrund.

Manglende foreningslokaler betyder i dag, at foreningerne har svært ved at skabe et lokalt forankret foreningsmiljø, hvor børn og unge kan dyrke fællesskabet, foreningerne kan engagere medlemmer og forældre kan involvere sig i det frivillige foreningsarbejde. Foreningsbaser understøtter det sociale liv, foreningernes arbejde og er attraktive for alle de frivillige, der skaber aktiviteterne. Det er i foreningsbaserne at foreningerne hører til, sætter sit præg og danner rammen for at børn, unge og voksne mødes på kryds og tværs før, under og efter træning.

Foreningernes behov og konkrete greb

Idrætsforeningerne efterlyser *foreningsbaser* som ramme for:

- Ophold og sociale aktiviteter for børne- og ungemedlemmer før og efter træning
- Ophold og involvering af forældre og familier.
- Uformelle møder mellem skolens ansatte og foreningens medlemmer, trænere og bestyrelsesmedlemmer
- Foreningernes arbejde med trænergrupper, udvalg, bestyrelsesmøder m.m.
- Foreningsansatte, som arbejder med base i foreningen i dagtimerne
- En åben og let adgang for børn og unge i lokalområdet, som ikke er medlemmer af foreningen
- Aktiviteter, som rækker ud og inviterer nye målgrupper ind.

En række konkrete greb og tiltag i foreningsbaserne kan medvirke til at understøtte foreningernes arbejde:

- *Foreningslokale* bestående af ét eller flere tilstødende rum.
 - Placering: Foreningslokalet bør ligge i umiddelbar nærhed til skoleidrætshallen og have en logisk organisering og tydelig "wayfinding". Det kan være et lokale, der bruges til noget andet i dagtimerne. Det bedste ville selvfølgelig være, hvis foreningerne kan sætte deres eget præg på lokalet - eksempel via logo, flag, billeder samt information til frivillige, foreninger og børn. Et opholdslokale kan godt deles af foreningerne og have dobbeltanvendelse mellem skole- og fritidsbrug evt. med en skillevæg i et lokale som skolen bruger i dagtimerne. Der skal gerne være plads til nicher, kroge, huler mm. til socialt samvær, hygge og ro.
 - Depoter: Der skal være permanente skabe/depoter eller mindre lukkede rum til opbevaring og med mulighed for aflåsning.
 - Køkkenfaciliteter: Der skal som minimum være et thekøkken med mulighed for at lave kaffe, the samt med adgang til vand, strøm og skabsplads. I den udvidede foreningsmodel bør egentlige køkkenfaciliteter overvejes.
 - Udformning: Lokalet skal gerne være lyst og åbent, så både eksisterende medlemmer og andre brugere af hallen føler sig velkomne. Det kan sikres ved at tillade indkig fra hallens indgangsparti og andre opholdsarealer.
 - Indretning: Foreningerne er selv ansvarlige for yderligere indretning af lokalet. Det vil ofte ske ved indretning med sidde møbler og borde, der både skaber mulighed for socialt ophold, hygge, lektielæsning og kontorarbejde, hvor et velfungerende wifi er afgørende.
- *Fællesarealer og ophold*. I relation til og i umiddelbar nærhed af idrætshallen bør der være åbne opholdsmuligheder - til små uformelle møder, lektielæsning, samling i forbindelse med trænerhold undervisning eller stævner, forældre der venter på at en aktivitet afsluttes mv. Der skal være et sted frivillige, forældre og børn kan opholde sig og afhente. Fællesarealerne skal være åbne og let tilgængelige for børn og unge i lokalområdet.
- *Mødelokale*. Dobbeltudnyttelse af møde/kontorlokale, der kan anvendes af både skole og foreninger. Alle foreninger har behov for trænermøder, forældremøder, bestyrelsesmøder m.m. og nogle foreninger har ansatte medarbejdere. Et mødelokale med dobbeltanvendelse i både skoletid og fritid vil imødekomme dette behov.

Referencebilleder

